

Helikopterperspektiv

Figur 1: Et eksempel på valg af normkolonne til en tre-fasefodring hos en besætning med en foderudnyttelseskapacitet på 2,45-2,60 FEsv per kilo tilvækst.

Ung- og slagtegrisenormer (kolonne 20 til 32), 36. u

Foderudnyttelse, 30-115 kg	Vægtinterval for aktuell blanding,				
2,00 - 2,15 FEsv pr. kg tilvækst	30-75	30-115 45-75	45-115	60-115	75-115
2,15 - 2,30 FEsv pr. kg tilvækst	30-60	30-75	30-115 45-75	45-115	60-115
2,30 - 2,45 FEsv pr. kg tilvækst	25-45	30-60	30-75	30-115 45-75	45-115
2,45 - 2,60 FEsv pr. kg tilvækst	20-45	30-45	30-60	30-75	30-115 45-75
2,60 - 2,75 FEsv pr. kg tilvækst	20-45	20-45	30-45	30-60	30-75
> 2,75 FEsv pr. kg tilvækst			20-45	30-45	30-60
Leucin, histidin og isoleucin i % af "idealprotein-profil"	90	92	94	96	98
Normkolonne	20	21	22	23	24 og 30
Normer for fordøjeligt protein og fordøjelige aminosyrer, gram pr. FEsv					
Lysin, 2026	11.0	10.4	9.8	9.2	8.6

Sådan bruger du normerne optimalt til vækstgrise

Meget store "hop" i foderets aminosyreniveau kan kun flytte foderudnyttelsen op til ca. 0,10 FEsv pr. kg tilvækst. Det viser flere store normafprøvninger.

Af Niels Morten Sloth, Seges Innovatioin

Skal man forbedre foderudnyttelsen mere end cirka 0,1 FEsv pr. kg tilvækst, er det pasnings- og staldkvalitet, genetik, sundhed og han-griseandel, man skal kigge efter i sømmene. Aminosyre- og proteinniveau kan ikke gøre det alene!

Normerne for næringsstoffer tilstræber som hidtil, at de anbefalede niveauer giver den bedste bundlinje hos griseproducenterne.

I den nyeste udgave af normsættet er der tilføjet normkolonner til smågrise med særlig god foderudnyttelse, der er en ny skånenorm og de fire normkolonner til ung- og slagtegrise er blevet opjusteret i aminosyre- og proteinniveau.

Nøglen til at vælge det rigtige normniveau ligger i, at man kender foderudnyttelseskapaciteten hos de grise, der skal fodres.

Hos slagtegrisene er det foderudnyttelsen fra 30-115 kg, der er central - også ved

fasefodring.

I det nye normsæt til ung- og slagtegrise er dette tal fremhævet med grøn skriftfarve, se figur 1, hvor der er vist et eksempel med en besætning med et potentiale med 2,45-2,60 FEsv pr. kg tilvækst fra 30-115 kg, som ønsker en 3-fasefodring: I tabelens venstre side findes den række, der passer til det potentiale.

Derefter kigger man til højre og finder kolonnen med det vægtinterval, der skal findes foderblandinger til. Længere nede i den fundne normkolonne findes anbefalede niveauer for aminosyrer, protein og makrominerale.

Finjustering af normkolonnevalg

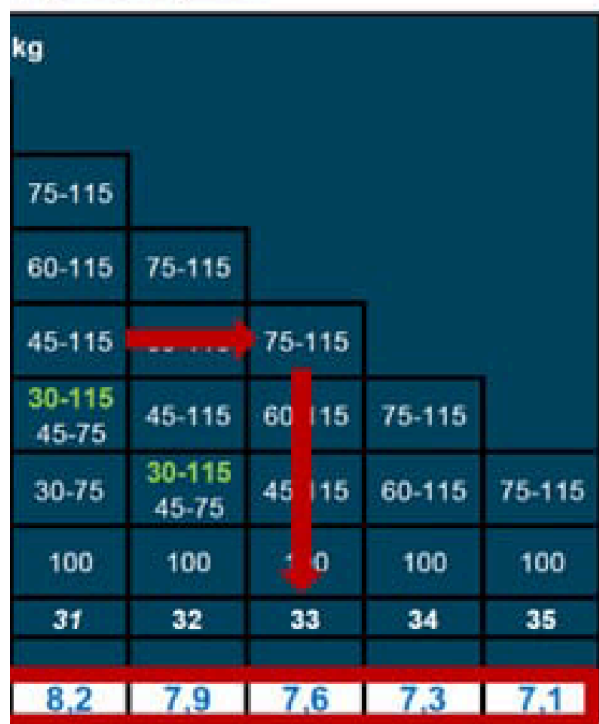
Udgangspunktet for beregningerne bag normniveauet er et 5-års gennemsnit af priser på fodermidler, smågrise og grisekød. Disse priser vises bagerst i Normer for Næringsstoffer i et appendiks.

Hvis de priser, der gælder i den aktuelle besætning, afviger meget herfra, kan man via www.Klimafoderdatabase.dk

Blandingsberegner få hjælp til valg af økonomisk optimal normkolonne ud fra foderudnyttelsesniveau og pris på korn, sojaskrå og grisekød.

Hvis man ikke kender besætningens foderudnyttelse, og ikke har en aktuell produk-

udgave, maj 2026

tionskontrol, kan der til en begyndelse vælges 8,6 g fordøjeligt lysin pr. FEsv, hvis der skal fodres med samme blanding fra 30 til 115 kg.

Den foderudnyttelse, grisene præsterer, vil afsløre, om potentialet ligger på den blå

eller den grønne kurve i Figur 2. Efterfølgende kan man optimere blandingen ved at bevæge sig til højre eller venstre på den aktuelle kurve.

Hvis grisene for eksempel svarer med ca. 2,31 FEsv pr. kg tilvækst, skal man ifølge

figur 1 skifte til en foderblanding med 9,2 g lysin.

Får man derimod en foderudnyttelse på ca. 2,60 FEsv pr. kg tilvækst, ligger besættningens potentiale omkring 2,58 og følger den grønne kurve i figur 2.

I så fald viser figur 1, at man skal vælge en foderblanding med 8,2 eller 8,6 g lysin. Ved ugunstige prisforhold, ville jeg vælge den billigste af de to.

De to kurver i figur 2 bygger på meget store normafprøvninger og gennemsnit af mange gentagelser pr. lysinniveau.

Hvis de enkelte stier pr. lysinniveau var med i figuren, ville de ligge som en meget spredt sværm og hvis man udvalgte de bedste stiresultater fra gennemsnitligt potentiale (grøn kurve) og de ringeste resultater fra godt foderudnyttelsespotentiale (blå kurve), kan de "krydse hinanden", men det skyldes tilfældig variation, og det vil ikke være retvisende.

Hvis man kun orker at gennemføre nogle få opgørelser, vil man få stor usikkerhed på sit beslutningsgrundlag, og

man skal altid være forsigtig med at konkludere på før-/efter-sammenligninger fordi ændringer i vejr-, sygdomspasningsforhold med videre nemt kan forstyrre.

Normkolonnevalg og grå hår

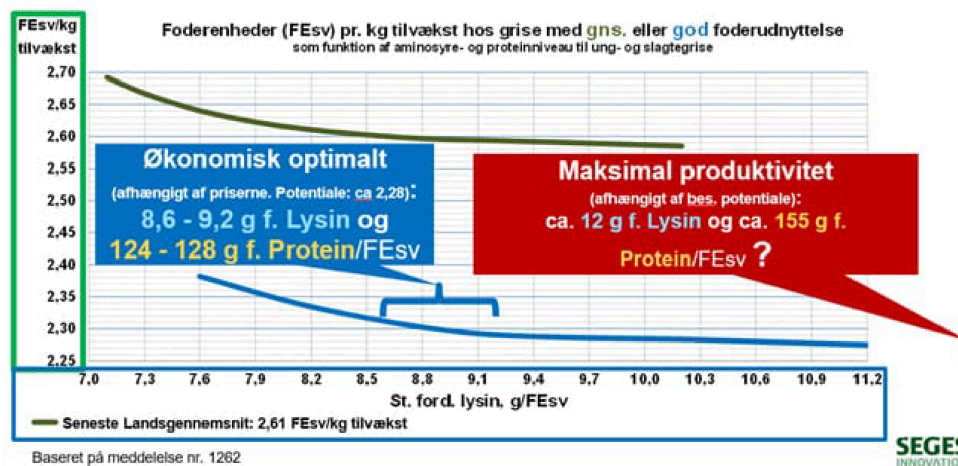
Da "effekt-kurverne" af aminosyre-niveau på daglig tilvækst, foderudnyttelse og kødprocent omkring norm-niveauerne er ret flade, som det ses i figur 2, er der et forholdsvist stort variationsområde omkring de niveauer, der er trykt i normsættet, der giver et økonomisk resultat, som er stort set lige så godt: Ved lidt lavere niveauer er grisenes biologiske præstationer en smule ringere, men det opvejes af lidt lavere foderpris – og omvendt ved højere aminosyreniveauer.

Maksimal eller optimal produktivitet?

Normerne sættes efter aminosyre- og proteinniveauer, der giver økonomisk optimal produktivitet – altså størst dækningsbidrag. Det er godt at tage resultatet herfra med til sin bank.

Maksimal produktivitet findes ved meget høje næringsstofniveauer, hvor man ser stort på økonomien, men gerne vil imponere sin erfagruppe.

Maksimal produktivitet eller økonomisk optimal produktivitet?

Baseret på meddelelse nr. 1262

Figur 2: Effekt på foderforbrug per kilo tilvækst af lysinniveau med tilhørende aminosyre- og proteinniveau hos en besætning med et godt foderudnyttelsespotentiale. Den blå boks viser det økonomisk optimale område. Den røde pil peger på et lysin-niveau, der kan give maksimal produktivitet.